

Haruki Murakami

NORVEÇ
MEŞƏSİ

Tərcüməçi:
Günel Mövlud

qanun nəşriyyatı

Haruki Murakami

NORUWEI
NO MORI

Dünyaca məşhur romanın baş qəhrəmanı Vatanabe iki qız arasında seçim etməlidir. Bunlardan biri gözəl, lakin xəstə, digəri isə həyat dolu və mübarizdir. Hadisələr ötən əsrin 60-cı illərində cərəyan edir. Həmin vaxt bütün dünyada olduğu kimi, Yaponiyada da gənclər azad seks tələbləri ilə kəskin etiraza başlamışdılar. Bu həm də genişmiqyaslı tələbə hərəkatı idi.

Haruki Murakami NORUWEI NO MORI

Haruki Murakami NORVEÇ MEŞƏSİ

Bakı, Qanun Nəşriyyatı, 2024, 432 səh.

Janr: bədii ədəbiyyat/roman

Yaş qrupu: 18+

Ölçü: 130x200 mm

Cild: yumşaq

Çapa imzalandı: 07.08.2024

Naşir: Şahbaz Xuduoğlu

Tərcüməçi: Günel Mövlud

Redaktor: M.Məmmədov

Korrektor: Vüqar Babazadə

Texniki redaktor: Aydın Səlimli

Mətn dizaynı: Günay Seyidli

Qapaq dizaynı: Rafael Qasım

Qanun Nəşriyyatı

Bakı, AZ 1102, Tbilisi pr., 76

Tel: (+994 12) 431-16-62; 431-38-18

Mobil: (+994 55) 212-42-37

e-mail: info@qanun.az

www.qanun.az

[www.fb.com/Qanunpublishing](https://www.facebook.com/Qanunpublishing)

www.instagram.com/Qanunpublishing

ISBN 978-9952-26-287-2

© Qanun Nəşriyyatı, 2024

© 1987 by Haruki Murakami

Bu kitabın Azərbaycan dilinə tərcümə və yayım hüquqları

Qanun Nəşriyyatına məxsusdur. Kitabın təkrar və hissə-hissə nəşri

“Müəlliflik hüququ və əlaqəli hüquqlar haqqında”

Azərbaycan Respublikasının Qanununa ziddir.

BİRİNCİ BÖLÜM

Məni mütləq xatırlamağımı istəyirəm

Ovaxt mənim 37 yaşım vardı, Boinq 747-nin sərnişin kürsüsündə oturmuşdum. Get-gedə yüksəkliyi azaldan nəhəng təyyarə qalın qara buludları yara-yara yerə enmək istəyirdi. Soyuq noyabr yağışı torpağı isladaraq tutqun rəngə boyamışdı və yağmurluq geyinmiş texniki personal, çılpaq qaya kimi ucalan aeroport binasının üzərində dalğalanan bayraqlar, BMV-nin reklam lövhələri və başqa əşyalar flandriya üslubundakı rəsm əsərlərinə oxşayırdı. “Hə, deyəsən, yenə Almaniyadayıq” – düşündüm.

Təyyarə enən kimi “Siqaret çəkmək qadağandır!” yazılmış lövhələr söndü, bortdakı səsucaldanlardan ətrafa yavaş, aram musiqi sədaları yayıldı. Hansısa orkestr həvəslə “Bitlz”in “Norwegian Wood”unu çalırdı. Həmişə olduğu kimi, bu dəfə FM-də melodiya başımı gicəlləndirdi. Yox, əslində, beynimin içi həmişəkindən bərk silkələndi. Mənə elə gəldi ki, bu dəqiqə beynim partlayacaq, ona görə də, bütün əzələlərimi sıxaraq, başımı əllərimin arasına aldım və tərپənməməyə çalışdım. Bir azdan alman qızı stüardessa

yaxınlaşaraq, ingiliscə mənə nə olduğunu soruşdu. Dedim ki, hər şey yaxşıdı, eləcənə yüngül başgicəllənməm var.

– Doğrudan, özünüzü yaxşı hiss eləyirsiniz?

– Hər şey yaxşıdı, sağ olun.

Stüardessa ürəkdən gülümsəyərək, uzaqlaşdı. Musiqi dəyişdi – indi Billi Coelldən nəsə çalırdılar. Mən başımı qaldıraraq Şimal dənizinin üzərindəki tutqun buludlara baxa-baxa ömrüm boyunca itirdiyim şeyləri düşündüm. İtirdiyim vaxtları, ölmüş, ya da haralarasa yox olmuş insanları – geri qaytarılması mümkün olmayanları xatırladım.

Təyyarə birdəfəlik dayandı, sərnişinlər təhlükəsizlik kəmərlərini açaraq, rəflərdən paltarlarını, çantalarını götürməyə başladılar, mənə hələ də orada, həmin tarlanın ortasında idim. Burnuma ot qoxusu gəlirdi, xəfif mehi dərimlə hiss eləyir, quşların cəh-cəhini eşidirdim. 1969-cu ilin payızı idi, 20 yaşımın tamamına az qalmışdı.

Həmin stüardessa bir də yaxınlaşaraq, mənimlə yanaşı oturub, halımı soruşdu.

– It's all right now, thank you. I only felt lonely, you know.¹

Bunu deyib, gülümsədim.

– Well, I feel same way same thing, once in a while. I know what you mean.²

O bunu deyib, qalxdı, başını yırğalayaraq, üzümə ürəkdən gülümsədi.

– I hope you'll have a nice trip. Auf Wiedersehen!³

Mən də:

– Auf Wiedersehen! – dedim.

Hətta indi, aradan 18 il keçəndən sonra belə mən həmin tarlanı rahatca təsəvvür eləyə bilirəm. Bir neçə gün dal-

¹ Sağ olun, indi lap yaxşıyam. Eləcənə, birdən özümü nəsə tənha hiss elədim.

² Hə, məndə də hərdən belə şeylər olur. Sizi başa düşürəm.

³ Səfəriniz uğurlu olsun. Hələlik!

badal yağan yağış dağların yay uzununu yığılan toz-torpağını yuyub-aparmış, oraları tərəvətli mavi rəngə bürümüşdü. Oktyabr küləyi miskantus yarpaqlarını aram-aram yırgalandırır, aydın, mavi səmadan asılı ucsuz-bucaqsız buludlar iri qar topalarına oxşayırdı. Göylər adamın gözünü qaraldacaq qədər uzaq görünürdü. Külək tarla boyu qaçaraq, qızın saçlarını dolaşdırdı və pöhrəlikdə yoxa çıxdı. Ağacların yarpaqları xışıldayır, uzaqdan it hürüşü eşidilirdi. Elə bil, o biri dünyaya açılan qapının arxasından güclə eşidilən ağlaşma səsiydi. Başqa heç bir səs eşidilmirdi. Qulaqlarımız başqa heç bir səsi eşitmirdi. Qarşımıza bircə nəfər də olsun, çıxmadı. Ancaq tarlanın ortasından iki balaca, qırmızı quş nədənsə qorxmuş kimi pırıldadı və bizim gözümüzdə dəyən ancaq onların pöhrəlikdə itən qaraltıları oldu. Biz addımladıqca, Naoko mənə quyu məsələsini danışdı. Kim nə deyir, desin, yaddaş qərribə bir şeydir. Özüm gerçəkdən də orada olanda, bu mənzərələrə o qədər də fikir vermirdim. Gördüklərim mənə nəsə qeyri-adi bir şey yaşatmırdı və heç ağılıma da gəlməzdi ki, aradan 18 il keçəndən sonra mən bu səhnəni belə aydın xatırlayacam. Açığını desəm, o vaxt mənim üçün heç nəyin fərqi yox idi. Mən özümü, yanımda addımlayan gözəl qızı, o qızla özümü düşünürdüm. Sonra yenə özümü. O vaxt yaşımın elə vaxtıydı ki, nə hiss eləsəm, nəyi düşünsəm, kimə baxsam, bumeranq kimi özümə qayıdırdım. Üstəlik, mən vurulmuşdum. Bu sevgi ağılımı başımdan almışdı. Dörd yanımdakı təbiət gözəlliyinin fərqi nə varacaq hayda deyildim. Amma indi, ağılıma gələn birinci şey, tarla idi. Ot qoxusu, sərin meh, dağ silsiləsi, it hürüşü. Elə aydın xatırlayıram ki, elə bil, əlimi uzatsam sadaladıqlarımın hamısına toxuna bilərəm. Amma bu şeylərin fonunda insan görünür. Heç kim yoxdur. O qız da yoxdur. Düşünürəm ki, biz hara yox olmuşuq? Axı bu, necə ola bilər?! O

vaxt mənim üçün bütöv bir dünya olan o qız, mən, mənim dünyam – bunlar hara yox oldu?! Bəli, indi məni heç onun sifətini də düz-əməlli yada sala bilmirəm. Yadımda qalan tək şey insanın kölgəsinin belə düşmədiyi həmin mənzərədir. Əlbəttə, bir az da cəhd eləsəm, o qızın üzünü də yada sala bilərəm. Balaca, soyuq əlləri, səliqə ilə daranmış düz saçları, incə, yuvarlaq qulaq məməsi, qulağının düz altındakı balaca, qara xalı, qışda tez-tez geyindiği, dəvə yunundan dəblə tikilmiş paltosu, nəsə soruşduğu həmsöhbətinin düz üzünə baxmaq vərdişi, hərdən nədənsə titrəyən səsi (bəzən adama elə gəlirdi ki, o bir tərənin başında dayanıb, güclü küləkdə nəsə danışır), bütün bu xüsusiyyətləri bir yerə yığanda, onun üzünü rahatca yada salmaq olur. Əvvəlcə üzünü yandan xatırlayıram. Çünki biz onunla həmişə yanaşı addımlayırdıq. Sonra onun üzümə baxa-baxa gülümsədiyini, başını yana əyib mənimlə danışdığını, gözlərimin içinə baxdığını xatırlayıram. Elə bil, şəffaf suları yararaq üzən balaca balığın kölgəsini tapmağa çalışır. Amma onun üzünü bütünlüklə yada salana qədər bir müddət keçir. Və illər ötdükcə, onu xatırlamaq üçün daha çox, daha çox vaxt lazım olur. Nə qədər kədərli olsa da, belədir. Əvvəllər mənə beş saniyə lazım olurdu, sonra on, otuz saniyə, daha sonralar isə bir dəqiqə lazım oldu. Bu vaxt axşam çaqları uzanan kölgələr kimi hey uzanır. Və axırda o qızın üzü qaranlıqda itib-batacaq. Hə, belə olacaq. Deyəsən, mənim xatirələrim onun dayandığı yerdən uzaqlaşır. Özüm də bir vaxtlar dayandığım yerdən uzaqlaşırım. Təkcə mənzərə, təkcə həmin oktyabr tarlası hər dəfə xatirimdə kino kadri kimi aydın canlanır. Və bu mənzərə başımın hansısa küncünü didib-dağıdır: ey, qalxmaq istəmirsən?! Mən hələ buradayam. Qalx! Qalx və fikirləş! Mənim niyə hələ də burada olduğumun səbəbini anla. Ağrı yoxdur. Zərrə qədər də ağrı

yoxdur. Bu xatirənin hər zərbəsi heç nə ifadə eləməyən bir səs yaradır, vəssalam. Hətta bu səs də harasa yoxa çıxır. Yoxa çıxmış başqa şeylər kimi.

Amma burada, “Lüfthanza” aviaşirkətinin Hamburq hava limanındakı təyyarəsində, beynimin içindəki zərbələrin səsi həmişəkindən çox gəlir, həmişəkindən çox qalır. “Qalx və fikirləş!” Bax, elə buna görə də mən bu sətirləri yazıram. Çünki mən belə adamam, hər şeyi kağıza köçürməyə qədər, heç nədən baş açə bilmirəm.

O qız o vaxt nədən danışdı? Dəqiq – o tarladakı quyudan danışdı. O quyunun doğrudan da, olub-olmamağı məlum deyil. Bəlkə də bu quyu həmin vaxtlar onun özündən uydurduğu bir yığın şey kimi, ancaq onun özünün inandığı bir simgə, bir xəyal idi. Amma o qız mənə quyu haqqında danışandan bəri mən tarlanı bu quyusuz təsəvvür edə bilmirdim. Öz gözümlə heç vaxt görmədiyim o quyunun xəyalı indi mənim xatirimdəki tarlanın ayrılmaz parçasıdır. Mən bu quyunun necə göründüyünü bütün xırdalıklarına qədər təsvir edə bilərəm. Quyu, tarlanın pöhrəliklə birləşdiyi yerdədi. Otlar quyunun torpaq üstündə parlayan, diametri təxminən bir metr olan qara ağzını etibarlı şəkildə gizlədib. Quyunun yanında nə daş hasar, nə ağac arakəsmə var. Təkcə qara dəlik ağzını ayırır. Qırağındakı daşlar yağışların təsirindən ağarır, hər tərəfi dərinliklərə doğru uzanan çatlarla doludur. Bu çatlarda şütüyən yaşıl bir kərtənkələ görürəm. Qara dəliyin üzərində əyilib, dərinliyə nə qədər baxsan da, başqa heç nə görməyəcəksən. Bildiyim tək şey – bu quyunun dəhşətli dərəcədə dərin olmasıdır. Onun necə dərin olduğunu təsəvvür etmək mümkün deyil. Və bu dəliyin içi qaranlıqla doludur, elə bil yer üzündəki bütün qaranlıqları oraya yığıb, dəliyi basa-basa qaranlıqla doldurmuşan.

– O, dərindi, çox dərindi, – qız sözləri olduqca ehtiyatla seçərək danışdı.

O adətən, belə danışırdı – aramla, dəqiq ifadələr tapmağa çalışaraq.

– Quyu doğrudan da, çox dərindi. Amma onun dəqiq harada olduğunu heç kim bilmir. Təkcə bunu bilirik ki, o, hardasa bu tarladadı.

Bunu deyərək, o, əllərini paltosunun ciblərinə soxdu və üzümə baxa-baxa gülümsədi. Bu hərəkət, sanki, “düz sözümdü!” – demək idi.

– Belə bir şey, doğrudan da, varsa, onda çox qorxuludu. Haradasa dərin bir quyu var. Heç kim də onun dəqiq harada olduğunu bilmir. Bəs, kimsə onun içinə yığılsa, onda nə olacaq?

– Onda fikirləşməli bir şey yoxdu. Viyy-bum! Vəssalam, hər şey qurtardı.

– Doğrudan, belə olur?

– Hərdən olur. İldə iki-üç dəfə...kimsə yoxa çıxır və nə qədər axtarsalar da heç kim onu tapa bilmir. Belə olanda, yerli camaat deyir: elə bil, quyuya düşüb.

– Amma, yəqin ki, bu, çox əyləncəli ölümdü...

– Dəhşətli ölümdü! – bunu deyərək o, paltosuna yapışmış yarpağı çırtmaladı. – Boynu sınıb, tezəcə də ölsə, dərd yaradı. Amma vay o gündən ki, ora düşəndə ancaq ayağı burxula. Nə qədər qışqırsan da, səni heç kim eşitməyəcək. Ətrafında həşəratlar, hörümçəklər, dörd yanın qaranlıq, hər tərəf də orada ölənlərin sümükləri ilə doludu... Başının üstündə də qış vaxtı çıxan aya oxşayan işıq çevrəsi... orda beləcə, təkbaşına can verirsən...

– Adam fikirləşəndə tükləri biz-biz olur. Bircə onu tapıb, dörd tərəfini çəpərləsəydilər.

– Heç kim onu tapa bilmir. Gərək həmişə tapdanmış cıdırıqla gedəsən.

– Hə, bunu düz deyirsən.

O, sol əlini cibindən çıxarıb, əlimi ovcuna aldı.

– Amma sən qorxma. Narahat olma, buralarda gecələr gəzişsən də, sən heç vaxt o quyuya düşməyəcəksən. Mən də səninlə gəzişdiyim müddətdə ora düşməyəcəm.

– Heç vaxt?

– Heç vaxt.

– Hardan bilirsən?

– Bilirəm, vəssalam, – bunu deyib, əlimi bərk-bərk sıxdı.

Bir müddət danışmadan addımladıq.

– Dəqiq bilirəm. Nəyə görəsə yox, elə-belə, hiss eləyirəm. Bax, məsələn, indi yanımda sən varsan, elə deyil? İndi mən heç nədən qorxmuram. Ağılıma pis, qaranlıq heç nə gəlmir.

– Deməli, hər şey belə sadə imiş? Onda həmişə belə eləmək lazımdır. Vəssalam.

– Ciddi deyirsən?

– Əlbəttə, ciddi deyirəm!

O ayaq saxladı. Sonra əllərini çiyinlərimə qoyub, gözlərimin içinə baxdı. Onun dərin gözlərindəki qara, qatı maye qərribə şəkildə dalğalanırdı. Bu iki, gözəl göz bir müddət düz mənim qəlbimin içinə baxdı. O, qəfildən ayaq barmaqları üstə qalxaraq, yanağını yüngülcə mənim yanağıma sıxdı. Bunu elə qəfil və çılğınlıqla elədi ki, bir anlığa nəfəsim kəsildi.

– Sağ ol.

– Dəyməz.

O, kədərlə gülümsəyərək:

– Doğrudan, belə dediyinə görə elə sevinirəm ki! Düz sözümdü, – dedi. – Amma heyif ki, heç nə alınmayacaq.

– Niyə?

– Ona görə ki, alınmayacaq. Çünki bu, çox qəddarca olardı. Və bu... – o, sözünü yarımçıq kəsərək, bir müddət

heç nə demədən addımladı. Beynində bu dəqiqə ən müxtəlif fikirlərin fırlandığını bildiyimdən, mən də heç nə danışmadan onunla birlikdə addımlayırdım. Ancaq bir az sonra dilləndi: – ...Çünki bu, doğru deyil. Nə sənin, nə də mənim üçün.

– Niyə doğru deyil? – mən sakitcə soruşdum.

– Necə deyim...çünki birinin başqasını həmişə nədənsə qoruması mümkün deyil. Düz demirəm? Məsələn, tutaq ki, biz səninlə evləndik. Sonra sən hər gün işə gedəcəksən. O vaxt sən işdə olanda məni kim qoruyacaq? Ya da məsələn, sən ezamiyyətə gedəndə, məni kim qoruyacaq? Belə çıxır ki, mən həmişə səninlə yanaşı addımlamalıyam, hə? Bu, yaxşı deyil. Belə bir şeyi heç insani münasibətlər də adlandıрмаq olmaz. Həm də, bir gün mən səni bezdirəcəm, sən də: “axı mən niyə yaşayıram? Ömrümün axırına kimi bu qadını qorumaq üçünmü?” deyəcəksən. Mən bunu istəmirəm. Mənim yaram bununla sağalan deyil.

– Axı bunlar ömürlük deyil. Nə vaxtsa qurtarmalıdır. Və hər şey qurtaranda, biz yenə bir şey fikirləşərik. Bilmək olmaz, Naoko, bəlkə o vaxt sən mənə kömək eləyəcəksən? Axı bizim həyatımız debitin kreditlə uyğunlaşmasını tələb edən mühasibat deyil. Əgər indi sənə mənim köməyim lazımdısa, sən məndən istifadə eləyirsən? Belə deyil? Belə gərgin olma. Sən gərginsən deyə, belə şeylər fikirləşirsən. Özünü bir az boş buraxsan, yüngülləşəcəksən.

– Niyə belə danışırısan? – o soyuq səsle soruşdu.

Onun səsinin ahəngini duyanda, başa düşdüm ki, nəyisə düz deməmişəm.

– Niyə, – o, gözlərini ayağının altına zilləyərək, bir də soruşdu. – Özünü bir az boş buraxanda, adamın yüngülləşdiyini özüm də bilirəm. Amma belə sözlər adama kömək eləmir. Başa düşdün? Əgər mən indi özümü boş buraxsam,